

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

**Ефективна
ЕКОНОМІКА**

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 6, 2015 [Назад](#) [Головна](#)

М. П. Денисенко,
д. е. н., професор,

професор кафедри економіки підприємства Київського національного університету технологій та дизайну

ІННОВАЦІЙНЕ ВИРІШЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ЕКОНОМІЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ТЕХНОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА НАЦІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ, ДОВКІЛЛЯ Й СУСПІЛЬСТВО

Рецензія на монографію «Техногенні збитки у національному господарстві: економічне оцінювання та засади державного регулювання»* (автор — Бублик М. І.)

Глобальні економічна і соціальна кризи на фоні постійної деградації довкілля, масштабами яких охоплено практично усі регіони держави, вимагають змін у царині проблеми стійкого соціально-економічного і екологічно безпечного розвитку національної економіки. Проблема ж ефективного управління національним господарством безпосередньо пов'язана із економічним оцінюванням та регулюванням зростаючого деструктивного впливу господарської діяльності на довкілля та суспільство, що описується поняттям техногенних збитків, тобто збитків від постійного та аварійного забруднення довкілля викидами, скидами й відходами тощо. Зазначена проблема вимагає розроблення теоретичних та методологічних засад з економічного оцінювання, моделювання та формування механізму державного регулювання техногенних збитків в межах національної економіки України і постає для економічної науки з кожним роком щоразу гостріше. Розв'язання ж проблем дослідження техногенних збитків у національному господарстві, їх економічному оцінюванню та розробленню в системі управління національною економікою відповідної методологічної моделі дослідження й регулювання цих збитків і присвячено рецензовану монографію М. І. Бублик, що, зі всією очевидністю, підтверджує її актуальність і доречність.

У монографії (перший розділ) автор розкрила сутність техногенних збитків у національному господарстві, розвинула їх типологію, навела методологію їх економічного оцінювання, удосконалила типологію факторів, що впливають на їх формування, а також охарактеризувала основи їх державного регулювання. А у другому розділі наукового видання представлено дослідження факторів формування техногенних збитків на засадах симбіозу економічних структур з мінімальним техногенним навантаженням (модель техносолітону), а також формуванню основ «зеленої» національної логістичної системи з метою регулювання техногенних збитків. Зазначене дозволило встановити існування стійких взаємозв'язків між факторами деструктивного впливу господарської діяльності на довкілля й суспільство та факторами сприяння цього впливу реципієнтами. За рахунок побудови трендових моделей та за допомогою методу їх ранжування автор також спрогнозувала на найближчі три роки значення величин певних видів забруднюючих речовин. У наступному (третьому) розділі автор проаналізувала нормативно-правові документи щодо проведення економічного оцінювання та відшкодування техногенних збитків у межах України й світу, в результаті порівняльного аналізу якого запропоновано розрахунок загального техногенного збитку, завданого населенню, довкіллі й суб'єктам економічної діяльності надзвичайною ситуацією техногенного характеру. Поряд із зазначеним, у рецензованому науковому виданні представлено теоретико-концептуальні обґрунтування науково-методичного підходу до економічного оцінювання техногенних збитків, завданих господарською діяльністю підприємств у різних секторах національного господарства за обсягами сукупних потоків техногенних відходів.

У тому числі наукове видання (четвертий розділ) присвячене ідентифікації факторів формування непрямих техногенних збитків у національному господарстві, розробці концепції державного регулювання техногенних збитків на засадах симбіозу економічних структур з мінімальним техногенним навантаженням (модель техносолітону), а також формуванню основ «зеленої» національної логістичної системи з метою регулювання техногенних збитків. Заслужують уваги дослідження концептуальних засад моделі нечіткої експертної системи для встановлення залежностей між обсягами забруднення довкілля (викиди, скиди, відходи) та погіршенням стану здоров'я населення України, які формують методологічну основу концепції економічного оцінювання техногенних збитків у національному господарстві, обґрунтовані автором у п'ятому розділі наукового видання.

Слід зазначити той факт, що сьогодні актуалізувалися наступні проблеми: 1) розширення інструментарію дослідження техногенних збитків у національному господарстві; 2) вибір адекватних інструментів державного регулювання, які формуватимуть сприятливе середовище для впровадження політики «зеленої» економіки; 3) розвиток державно-приватного партнерства та соціальної відповідальності бізнесу з метою зменшення обсягів техногенного навантаження на суспільство й довкілля, а також підвищення якості життя населення, вирішення яких у масштабах національної економіки і присвячені шостий та сьомий розділи монографії М. І. Бублик. Отже, цікавими у теоретичному та практичному аспектах є метод вибору інструментів державного регулювання відповідно до рівнів техногенних збитків у національному господарстві, розроблений М. І. Бублик у монографії. Підтвердженням цього є використання у рецензованій монографії можливостей нечітких множин (методу нечітких С-середніх) для встановлення відповідностей рівнів факторів формування техногенних збитків із інструментами бюджетно-податкової політики.

Достовірність наукових положень, одержаних М. І. Бублик, підтверджують наступні факти: 1) застосовані методи логічного, статистичного та економіко-математичного аналізу дають змогу підвищити точність отриманих результатів; 2) практичні рекомендації щодо економічного оцінювання техногенних збитків адекватні існуючому стану речей в теорії та практиці економіки збитків; 3) використана інформація, без сумнівів, адекватно відтворює реальні тенденції в обраній сфері дослідження. Також отримані автором результати дозволяють підвищити ефективність державного управління техногенними збитками у національному господарстві, передбачити відповідні видатки на їх ліквідування та компенсування, а також сформувати, відповідно, ефективні інструменти механізму їх державного регулювання. Побудована нечітка експертна система економічного оцінювання рівнів захворювань населення, зумовлених техногенними факторами, що складає наукову та практичну новизну проведеного в монографії дослідження, носить інноваційний характер як завдяки застосуванню модерного інструментарію (нечітких множин) до вирішення проблеми, так і завдяки вирішенню проблеми прогнозування в національному господарстві непрямих наслідків техногенного забруднення, якими є вплив окремих забруднюючих речовин на якість людського потенціалу України. Таким чином, автор використала сучасну інформаційно-фактологічну базу та модерний інструментарій дослідження для одержання наукових положень, висновків та рекомендацій.

Отже, рецензоване наукове видання, у повній мірі, слід вважати завершеним кваліфікаційним науковим дослідженням, що виконане особисто М. І. Бублик. Результати досліджень викладено чітко, в доступній формі та відповідно до вимог. Структура рецензованої монографії є класичною, містить усі компоненти, необхідні для обґрунтування і доведення науково-прикладних розробок і концептуальних положень. Текст наукового видання є інформативним та відповідає змісту досліджуваної проблеми. Рецензованій монографії властива наукова новизна, що свідчить про глибоку обізнаність автора з теоретичними та практичними аспектами управління національним господарством.

Без сумніву, наукові результати, які одержала М. І. Бублик у монографії «Техногенні збитки у національному господарстві: економічне оцінювання та засади державного регулювання», збагачують теорію та практику як економіки збитків, так і управління національним господарством. Запропоновані наукові розробки мають високий методологічний рівень, який дозволяє рекомендувати їх до впровадження державним органам влади, науковим та навчальним закладам, науковцям і фахівцям у царині економіки та управління національним господарством.

Рецензент: Денисенко М. П., д.е.н., професор, професор кафедри економіки підприємства, Київський національний університет технологій та дизайну

*Бублик М. І. Техногенні збитки у національному господарстві: економічне оцінювання та засади державного регулювання: монографія / М. І. Бублик. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 420 с.

Рецензія надійшла до редакції 20.06.2015 р.

ТОВ "ДКС Центр"